

Potřebuje Tišnovsko supermarkety?

lokální kampaň proti nekoncepční výstavbě
širokosortimentních prodejen ve městě
aneb jak zkusit prosadit menšinový názor

Za sebevědomé Tišnovsko, o.s.

Mgr. Karolina Krátká, Mgr. Jaroslav Hrdina PhD.

květen 2008

Vznik právního subjektu

- Občanské sdružení Za sebevědomé Tišnovsko vzniklo v roce 2003 v době, kdy již probíhalo stavební řízení ke stavbě prvního (a prozatím posledního) supermarketu.
- Konkrétní aktivity kampaně se zaměřily na vytvoření koncepce, která by regulovala výstavbu supermarketů ve městě.
- Všichni členové sdružení jsou lidé s vlastním zaměstnáním, pro sdružení pracují ve volném čase jako dobrovolníci.

Vytvoření kampaně, cíle:

1. Upozornit na negativní vlivy nadnárodních řetězců na kvalitu života místních obyvatel.
2. Zapojit v co nejširší míře veřejnost do diskuze, tzn. občany, živnostníky, zastupitele, radu města i zodpovědné úředníky.
3. Připomínkovat všechny záměry na výstavbu nadnárodních širokosortimentních prodejen s ohledem na místní obyvatele, životní prostředí a krajinu.
4. Debatu zaměřit na nebezpečí nekoncepční výstavby, ne pouze supermarketů jako takových.

Aktivity v roce 2003-2004

- podání žádosti o informace na MěÚ
- nakontaktování místních živnostníků, pravidelné setkávání
- distribuce vlastních osvětových letáků do všech domácností
- distribuce petičních archů po městě, sběr podpisů
- předání otevřeného nesouhlasného dopisu zastupitelstvu města za účasti ČT
- veřejná beseda o maloobchodu v Tišnově a možném dopadu supermarketů za přítomnosti zástupců města, živnostníků, maloobchodní sítě, občanských iniciativ a občanů

Přínos aktivit

- živnostníci sponzorovali náklady na letáky a jejich distribuci
- otevřený nesouhlasný dopis podepsalo 92 podnikajících subjektů Tišnovska
- petici podepsalo přes 1200 občanů Tišnovska
- veřejné besedy se zúčastnilo 60 občanů a živnostníků
- ve městě nevznikla žádná iniciativa na podporu nových supermarketů
- Ve zkratce: Podařilo se otevřít veřejnou diskusi.

Výsledky aktivit

- v dubnu 2004 město nechalo vypracovat odbornou studii "Maloobchod v Tišnově - současný stav a možnosti rozvoje". Z poznatků RNDr. Zdeňka Szczyrby PhD. vyplývá, že pro vyvážený rozvoj města by v Tišnově měly stát 1-2 supermarkety o celkové rozloze 1600 m².
- někteří tišnovští obchodníci zavedli příznivější podmínky prodeje pro občany
- výsledky kampaně byly rozeslány do médií. V deníku Rovnost vyšel článek "Občané stojí proti supermarketům" se závazkem starosty ing. Svobody, že záměry na výstavbu dalších supermarketů budou konzultovány s občany.

Rozvoj sdružení 2004-2008

Snaha vytvořit programy, které pozitivně ovlivní život ve městě a krajině:

- pravidelná oslava Dne stromů a Dne Země
- obnova starého sadu
- zapojení do Sítě enviromentálního vzdělávání v JMK vytvořením Ekoporadny Tišnovsko s 0,6 úvazku pro 3 studentky – ekoporadkyně
- obnova trhové tradice v Tišnově (od 14.6.2008)

Aktivity v roce 2007

- do pol. roku 2007 se žádný detailněji propracovaný záměr na výstavbu samostatného supermarketu ve městě neobjevil, zastupitelstvo města však podpořilo výstavbu multifunkčního centra naproti budově nádraží, kde budou prostory pro sportovní vyžití, relaxaci, stravování a jednu širokosortimentní prodejnu
- říjen 2007: na JMK je posuzován vliv výstavby supermarketu na lokalitu Za Mlýnem
- listopad 2007: informování místních obyvatel
- prosinec 2007: zformování místní akční skupiny

Aktivity v roce 2008

- zformulování otevřeného dopisu starostovi města a jeho předání na lednovém zastupitelstvu, kontaktní osoby pro odpověď jsou místní obyvatelé
- sběr podpisů pod otevřený dopis v lokalitě Za Mlýnem
- zaslání nesouhlasného dopisu investorovi stavby
- informování místních médií
- průběžné konzultování dalšího postupu u poradenských organizací v Brně

Přínos aktivit

- místní obyvatelé dali jasně najevo svůj nesouhlasný postoj a stali se mluvčími protestní akce
- vyvolání veřejné debaty v místě výstavby
- developeři zvyšují tlak na obyvatele v bezprostředním sousedství stavby
- vedení města upozorňuje, že pozemek je vyhrazen k výstavbě a plánovaná stavba je v souladu s potřebami občanů. Navíc supermarket je možná to lepší řešení (než např. výrobní hala).

Výsledky aktivit

- otevřený dopis starostovi podpořila většina obyvatel Zamlýna
- starosta i investor popírají vznešené námitky obyvatel
- developer navštěvuje několikrát sousedy budoucí stavby doma, vyvíjí tlak. Z počátku odmítají cokoliv podepsat, nakonec developer získá souhlas všech zúčastněných stran.
- územní řízení proběhlo zjednodušenou formou, naše občanské sdružení nebylo přizváno
- nový supermarket má stát v lokalitě Za Mlýnem do Vánoc

Inspirace

- oslovení všech dotčených skupin, společné hledání řešení, po té oslovení širší veřejnosti
- zapojení místních médií
- průběžná konzultace u zkušenějších a poradensky zaměřených neziskových organizací
- doplnění aktivit založených na kritice stávajících poměrů projekty, které usilují o obecně přijímané pozitivní změny ve městě

Úskalí

- profesionální nasazení developerských firem či sympatizujících úředníků vs. dobrovolnictví v občanském sdružení (nasazení na úkor rodiny a péče o sebe sama, ale také kolísavost nasazení, nepravidelnost dle akt. osobní situace)
- hájení menšinového názoru je časově velmi náročné, přičemž výsledek je vždy nejasný
- nespokojenost místních obyvatel založená na porovnání se sousedními městy (kde jsou běžně 3-4 supermarkety)
- zákony nastaveny příznivěji pro zástavbu krajiny než její ochranu

Úskalí - pokrač.

- konformita úředníků zapojených do schvalovacích procesů
- o využití lokality je již několik let rozhodnuto v územním plánu, který byl schvalován bez aktivního zapojení místních obyvatel
- zastráňovací metody zastánců výstavby nelze jednoznačně zkandalizovat